

α

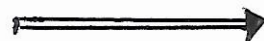
Aegrotābat Caecīna Paetus, marītus Arriae, aegrotābat et filius. Filius mortuus est. Huic Arria funus ita parāvit, ut ignorarētur* a marīto; quin immo cum illa cubiculum marīti intraverat, vivere filium simulābat, ac marīto persaepe interroganti, quid ageret* puer, respondēbat: «Bene quiēvit, libenter cibum sumpsit». Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent* prorumperentque*, egrediebātur; tum se dolōri dabat et paulo post siccis oculis redībat. Scibōniānus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occīso Scribōniāno, Rōmam trahebātur. Erat ascensūrus navem; Arria milites orābat, ut simul imponerētur*. Non impetrāvit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secūta est.

β

Cum P.Cornēlius Nasīca ad Ennium poētam venisset* eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset* eum domi non esse, Nasīca sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit*. Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset* et eum a ianuā quaereret*, exclamāvit Nasīca se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scīre quid Nasīca responderit*? «Homo es impudens. Ego cum te quaererem*, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?»

γ

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte* decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habēmus hostem! Itaque cavēte* periculum, tutamini* patriam. Opibus urbis nolīte* confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite*. Neminem credideritis* patriae consultūrum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementōte* rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthāgo delēta est.

8

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen delētis
legiōnibus Rōmanōrum, evertērunt urbem Rōmam prae-
ter Capitōlium, pro quo immensam pecuniam accepērunt.
Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat prop-
ter Vēientānam praedam non aequo iure divīsam, absens
dictātor est factus; is Gallos iam abeuntes secūtus est: qui-
bus interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appen-
sum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic
aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium,
unde tamen rogātus reversus est.

9

Imitēmur nostros Brutos, Camillos, Decios, Curios,
Fabricios, Scipiōnes, innumerabiles alios qui hanc rem
publicam stabilivērunt; quos equidem in deōrum im-
mortalium coētu ac numero repōno. Amēmus patriam,
pareāmus senatui, consulāmus bonis; praesentes fruc-
tus neglegāmus, posteritātis gloriae serviāmus; id esse
optimum putēmus, quod est rectissimum; sperēmus
quae volumus, sed ferāmus quod acciderit; arbitrēmur
denique corpus virōrum fortium magnorumque hominum
esse mortāle, animi vero motus et virtūtis gloriam sempi-
ternam esse.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα εξής αποσπάσματα από τα κείμενα α και γ:

α: «Scribonianus arma...secuta est»

β. «Itaque cavete...deleta est»

(M. 20)

B1. α. Τι γνωρίζετε για το «κίνημα των Νεωτέρων»;

(M. 5)

β. Ποια είναι τα δύο χρονικά τμήματα της κλασικής εποχής και ποια λογο-τεχνικά είδη κυριαρχούν στο καθένα;

(M. 2,5)

γ. Να αντιστοιχίσετε τους Λατίνους λογοτέχνες της Α στήλης με τους Έλληνες που ανταγωνίστηκαν:

A

B

1. Κάτουλλος

α. αιολική ποίηση

2. Λουκρήτιος

β. Θεόκριτος και Όμηρος

3. Κικέρων

γ. Εμπεδοκλής

4. Βεργίλιος

δ. αττικοί ρήτορες

5. Οράτιος

ε. Καλλίμαχος

(M. 2,5)

B2. Να γράψετε για καθεμιά λέξη των κειμένων που ακολουθούν μία λέξη με ετυμολογική συγγένεια που χρησιμοποιούμε στα ελληνικά:

Από το α.: arma, Romam, navem, milites

Από το β.: poetam, cognosco, vis(ne)→volo

Από το γ.: mementote, rem, extremo

(M. 5)

B3. Να συσχετίσετε τις λέξεις που σας δίνονται με λατινικές λέξεις των κειμένων που υποδεικνύονται:

Από το α.: άγημα, άγνοια, ασανσέρ, πισίνα

Από το β.: Ιανός – Ιανουάριος, ντέπομαι

Από το γ.: καρπός, μουράγιο, εμπειρία

(M. 5)

Γ1α. Να γράψετε τους τύπους των ρημάτων που ζητούνται:

Από το α.:

redibat: γενική ενικού, αρσενικού γένους, της μετοχής ενεστώτα

fuerať: το β' ενικό της προστακτικής ενεστώτα

Erat ascensusus: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού

Imponeretur: τη γενική πληθυντικού της μετοχής του ενεστώτα στο θηλυκό γένος

impetravit: το β' ενικό της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

secuta est: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής του μέλλοντα

Από το β.:

Accipe: το γ' πληθυντικό της προστακτικής μέλλοντα της ίδιας φωνής

Vis(ne): το β' πληθυντικό της υποτακτικής παρατατικού

Από το γ.:

attulit: το β' ενικό της προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής

nolite: το β' ενικό της υποτακτικής ενεστώτα

Από το δ.:

absens: το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

abeuntes: την κλητική ενικού του ίδιου γένους

Από το ε.:

Amemus: ο ίδιος τύπος στην Ενεργητική Περιφραστική Συζυγία

(M. 6,5)

Γ1β. Να γράψετε τους τύπους των ουσιαστικών που ζητούνται:

Από το α.:

Illyrico: την κλητική του ίδιου αριθμού

Claudium: την κλητική του ίδιου αριθμού

partibus: τη γενική του ίδιου αριθμού

navem: την αφαιρετική του ενικού αριθμού

Από το β.:

domi: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού

diebus: τη δοτική του ενικού αριθμού

Από το γ.:

partibus: τη γενική του ίδιου αριθμού

Oribus: τη γενική του ίδιου αριθμού

(M. 4)

Γ2α. Να γράψετε τους τύπους των συνεκφορών που ζητούνται:

Από το β.:

P. Cornelius Nasica: την κλητική του ενικού (να γράψετε ολόκληρο το όνομα)

mihi ipsi: την ονομαστική του ίδιου αριθμού

Από το γ.:

ficum praecocem: την αφαιρετική του ενικού

extremo discrimine: την ονομαστική πληθυντικού με το επίθετο στον συγκριτικό

(M. 4,5)

Γ2β. Να γράψετε τους τύπους των αντωνυμιών, των επιθέτων και των επιρρημάτων που σας ζητούνται:

Από το α.:

suae: τον ίδιο τύπο στο α' πρόσωπο

ingentem(que): τον θετικό του επιρρήματος

Από το β.:

paucis: τη γενική πληθυντικού στον συγκριτικό βαθμό

impudens: τον θετικό βαθμό του επιρρήματος

Από το γ.:

prope: τον υπερθετικό του επιρρήματος

nimia: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό

neminem: τη γενική του ίδιου αριθμού

vos ipsi: τη γενική του ίδιου αριθμού

Από το ε.:

nostros: την ονομαστική του άλλου αριθμού στο ίδιο γένος

alios: τη γενική του άλλου αριθμού του ίδιου γένους

id: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό του ίδιου γένους

optimum: τον συγκριτικό του επιρρήματος

rectissimum: την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού στο ίδιο γένος

fortium: τον θετικό βαθμό του επιρρήματος

magnorum(que): τον θετικό του επιρρήματος

(M. 7,5)

Δ1α. i) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

Από το γ.: opibus, confidere, vobis, patriae (consulueritis)

(M. 10)

ii) Να αντιστοιχίσετε:

A	B
1. Brenno duce	α. γνήσια (/κανονική) αφαιρετική απόλυτη μετοχή
2. deletis	β. ιδιόμορφη / ατελής αφαιρετική απόλυτη μετοχή
3. occiso	γ. ιδιάζουσα / νόθη αφαιρετική απόλυτη μετοχή

(M. 1,5)

Δ1β.

Από το α.: «ut ignoraretur a marito»: να γίνει αναγνώριση της πρότασης (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) (M. 7)

Δ1γ. Να αντικαταστήσετε τις λέξεις και φράσεις που σας δίνονται από τα κείμενα με τα ουσιαστικά που ορίζονται, έτσι ώστε να δηλώνεται η ίδια συντακτική λειτουργία:

Από το α. «in Illirycos»: να αντικατασταθεί από το Athenae

Από το α.: «Romam»: να αντικατασταθεί από το Gallia

Από το γ.: «in curiam»: να αντικατασταθεί από το domus και το Athenae

Από το δ.: «in exilio»: να αντικατασταθεί από το Roma (M. 2,5)

Δ2α.

Από το γ.: «Neminem credideritis patriae consulturum esse»:

Να διατυπώσετε την απαγόρευση με ισοδύναμο τρόπο (M. 1,5)

Δ2β. Να γράψετε ό,τι σας ζητείται για τις δευτερεύουσες προτάσεις που σας δίνονται:

Από το α.: «cum illa cubiculum mariti intraverat»:

εισαγωγή, εκφορά (M. 2)

Από το α.: «ut simul imponeretur»:

είδος, εκφορά (M. 5)

Από το β.: «etsi domi erat»: (M. 1)

είδος, εκφορά

Από το β.: «quod Nasica tam aperte mentiebatur»:

είδος, συντακτικός ρόλος (M. 1)

Από το γ.: «Cum omnes recentem esse dixissent»:

i) εισαγωγή και δικαιολόγησή της

ii) μετατροπή ώστε να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν

(M. 5)

Από το γ.: «quae nimia vobis est»:

είδος, εκφορά

(M. 1)